

skušen sodnik mi je pravil, da zaradi preslabo sklenjenih pogodb je največ težkih pravn. Ojstro in natančno pisane pogodbe delajo mir in pridne ljudi. Koristno bi bilo, ko bi prebirali »Slovenski pravdnik« od 364 strani in potem bi gotovo lahko pravn ne bilo. F. P—k.

Sejmovi. Dne 2. januarja 1897 v Št. Juriju ob južni žel., v Bučah in na Vrenski gori. Dne 4. januarja v Mariboru (tudi za konje). Dne 5. jan. v Radgoni. Dne 7. jan. v Lučanah in na Bregu pri Ptuj (za svinje).

Dopisi.

Iz gornje Savinjske doline. (Razne novice.) Čudno tekoče leto nas še v sredi meseca decembra straši z bliskom in gromom. Ono soboto smo opazovali nekoliko po 8. uri zvečer močno bliskanje, spremljano z gromenjem. Po noči je pa padlo za tem dežja nad 45 litrov na enem štirijaskem metru. Le gob menda ne bomo pobirali. — Na več krajih oglaš se pri otrocih dusljivi ali oslovski kašelj. — V torek, dne 22. dec. je oddal prejšnji okrajni odbor v Gornjem gradu novoizvoljenemu svoje agende. — Ker lesna trgovina v naši dolini od leta do leta bolj peša, potrebno bode, da se okrajni zastop resno peša s snovanjem lesne zadruge. Poizvedovati bo treba po novih ugodnih trgovskih mestih, priskrbeti našemu trpežnemu lesu ugled proti bosanski piškovini; ter še posebno trkati pri domačih veleposestnikih z razširjenimi gozdi, da so usmiljeni pri ceni. O potrebni zadruzi bomo se spregovorili. — Brezverni list »Delavec« je začel svoje strupene kremplje brusiti tudi že po naši dolini. Lotil se je dela koj v gornjem koncu; kje bo nehal, ne vemo; pač pa vemo, da, kakor mu je pri prvem poskusu spodletelo, tako bo tudi v drugič pogorel. Človeku pa, po svoji okrogli postavi nič manj kakor delavski prijatelj, svetujemo, naj bi svoje puristične članke rajši bral svojem lastnemu otroku, kateri je že slišal razne ključce za sabo škripati. Čujmo torej, da se hudobnež ne priklati tudi drugam, ker v eni občini že ima 4 naročnike. — Nove klopi dobila župni cerkvi v Mozirju in Nazarjih.

Iz Celja. (To in o no.) Naši deželni poslanci so se, kakor ste zadnjič že poročali, dne 23. dec. v Celju posvetovali, kaj jim je storiti, ker se kmalu otvori prvo zasedanje deželnega zbora. Sklenili so, odsotna dva poslanca sta naznanila, da se popolnoma strinjata s sklepom, da pojdejo v deželno zbornico, kjer hočejo vsestranski zastopati težnje slovenskih Štajarcev sploh in koristi svojih volilcev posebej. Dal Bog, da bi kaj dosegli! — Zadnja občinska volitev za Celjsko okolico se je vršila mirno in vzgledno. Izvoljeni so sami slovenski možje. Nasprotniki se volitve niti udeležili niso. Menda jim je po sijajnem porazu v Škofji vasi upadel ves pogum; bali so se, da bi tako sramotno propadli, kakor tamkaj. Mislimo, da je našim nasprotnikom za vselej odklenkalo. — Katoliško podporno društvo je priredilo dne 22. dec. v prostorih dekliske okoličanske šole božičnico. Petje, deklamacije in kratek igrokaz »Kdor ne uboga, ga tepe nadloga« bilo je vrlo dobro; podučeno, a tudi veselo. Največje veselje pa so imele gotovo uboge učenke, kojih je bilo okoli 100 obdarovanih z obutjem in toplo obleko. Tudi 70 dečkov je dobilo gorko zimsko obleko. Bog plati blagim dobrotnikom in podpornikom uboge mladine ter oživi in vzhudi še novih!

Z Dunaja. (Konec.) Podpirancev je bilo letos 57. in sicer: 26 juristov, 13 filozofov, 5 medicincev, 8 tehnikov, 3 veterinarci, 1 slušatelj obrt. strok. šole in 1 agronom. Po deželah je bilo med podpiranci: 41 iz

Kranjske, 9 iz Štajarske, 6 iz Primorja, 1 iz Koroške. Odbor je imel 10 sej in sicer vsak mesec šolskega leta po 1 sejo; v teh se je rešilo 310 prošelj in sicer okt. meseca 1895 l. 29, nov. l. l. 38, decembra 36; leta 1896 pa: jan. 35, febr. 36, marca 37, aprila 20, maja 35, junija 33, julija 11. — Vsakemu prosilcu pa odbor ni mogel ustreči. Podpore so dobivali le najpotrebnejši in najvrednejši. Poročevalec zaključuje, da je skozi 6 let prepričan se o veliki potrebi tega društva, podpiranci so za podpore zelo hvaležni. Ko so dovršili svoje študije, prihajajo se zahvaljevat s trditvijo, da brez podpornega društva bi ne bili mogli izvršiti svojih študij. Končuje poročilo, izjavlja vlč. g. dr. Sedej, da zaradi premnogih drugih, posebno stanovskih poslov mesto blagajnika ne more več prevzeti. Pregledovalec g. Žiga Sežun poroča, da so pregledovalci blagajno in vse knjige pregledali in našli vse v najboljšem redu. Gosp. blagajniku izreka se iskrena hvala za izvenreden njegov trud. G. Pukl predlaga v imenu odbora, da se vlč. g. dr. Sedej, ki je skozi 6 let opravljal najvažnejšo službo v odboru, za prevelike zasluge, ki jih je stekel za društvo, imenuje častnim udom, kar se vrši z vsklikom. Predsednikom je bil zopet izvoljen dični starosta dunajskih Slovencev † g. Iv. Navratil; blagajnikom pa je bil izvoljen na občno željo in srčno prošnjo vseh udov, v imenu katerih je govoril g. dr. Murko, monsignor vlč. g. Fr. Jančar, župnik nemškega viteškega reda (Dunaj, I. Singerstrasse 7), kateremu naj se odslej blagovolé pošiljati darila za podporno društvo. Drž. posl. g. Višnikar povdarjal je v svojem govoru, kako naj slovensko dijaštvo skrbi, da skoro zvrši svoje študije, ker je v vseh strokah na Slovenskem premalo naraščaja. Dijaki naj v prvi vrsti delujejo pri knjigah; nazdravil je marljivemu odboru.

Iz Ljutomera. (Nemška šola.) [Konec.] Res očiten dokaz, kako je brezuspešna vsaka šola, v katerej se otrok ne podučuje na podlagi svojega materinega jezika. Pa ravno tega poglobitnega uzroka nočejo priznati naši nemški in posili-nemški kričachi. Edina krivda, pravijo, je ta, ker je šola enorazredna. Zato si prizadevajo na vse kriplje jo razširiti vsaj v dvorazrednico. Pa kje otroke vzeti? Po najhujši agitaciji jih je zmogel trg letos samo 39, torej niti za enorazrednico dovolj otrok. Da bi se število pomnožilo, sprejel je nemški učitelj na lastno roko in tudi vstrel 3 še premlede otroke (Makoter, Prauseis, Welt), prišel 1 učenko, ki je že meseca julija izvršila 14. leto in upisal kot pristne trške Nemce 5 od zunaj v trg samo na stanovanje sprejetih otrok. V sladki nadi, da se rep šolskega paragrafa dá zaviti na ljubo našim nemškim kolovodjem in se tudi s tujimi otroki razširi njihova šola, lovili so z raznimi obljubami otroke po vsej ljutomerski župniji. Kjer stariši niso bili voljni prodati otroka za eno obleko, obljubila se jim je dvojna; in tako so jih naložili 18, večina viničarskih otrok. Vsa čast našim kmetom, ki se niso dali preslepiti; niti enega kmečkega otroka ni v nemški šoli. Tem večja sramota pa zadene onih 8 starišev zunaj ljutomerske župnije, ki mučijo zavoljo par obljubljenih cunj svoje otroke po 2—3 ure daleč v nemško šolo. Ker celo 3 sodnijski okraji, ljutomerski, ormoški in gornjeradgonski nimajo dovolj otrok za nemško dvorazrednico, pogledali so si oče nemške šole, naš znani poštar Franček, prek meje Avstrijske na Ogersko in prignali odondot še 5 paglavcev. Toda število 80, katero postava zahteva za dvorazrednico, še se le ni hotelo spolniti. Kako se je torej razveselil nemški učitelj, ko prikuka skoz šolska vrata nekega dne še eden, ki bi tudi rad nosil nemške hlačiće. Nič zato, da je prišel iz druge šole med šolskim letom; saj Slovenci ne poznajo postav, si misli, in brž ga prekrsti v svojem zapisniku iz slovenskega Špura v pragermana Spohr-a.

In veselí se majka Germanija! Ljutomerska nemška sola šteje 80 otrok; in dež. šolski svet mora ugoditi prošnji za dvorazrednico. Ali morebiti ni potrebna?!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so pred Božičem darovali za dunajske ubožce 5000 gld. — Trgovinski minister Glanz in železniški minister Guttenberg sta se odpeljala v Budapešto, da se gledé pogodbe o tem in onem zmenita z ogersko vlado. — Vera je zasebna reč; trdijo socialisti, vendar pa sv. vere ne pusté pri miru. Na Božič so po kršćanstvu udrihali na dveh shodih, da ju je komisar razpustil.

Česko. V deželnem zboru je namestnik Coudenhove naglašal ravnopravnost obeh narodov. Deželni odbor je predložil načrt postave o direktnih volitvah na kmetih. — Katoliška stranka česka se bode z vso vnemo udeležila prihodnjih državnoborskih volitev in sicer na lastno roko. — Praški podžupan Podlipny se je odpovedal svoji časti, bode pa izvoljen županom.

Šlezijsko. V prvi seji novega deželnega zbora je pozdravil deželni glavar tudi novoimenovanega deželnega predsednika grofa Clary, na kar je prebral obljubo privrkat v vseh treh deželnih jezikih.

Stajarsko. »Tagespost« se močno jezi, da so slovenski poslanci vstopili zopet v deželni zbor. Naše narodne težnje imenuje šport ali kratkočasenje. Dobro, da se za to nemškoliberalno klepetanje celo Nemci prav malo zmenijo.

Koroško. Predsednik deželnega sodišča je postal dr. Perko, ki je zmožen slovenskega jezika. Vendar enkrat ena trohica pravice za Slovence! — Slov. šolo v Velikovcu sta že obiskala okrajni šolski nadzornik Artnak in deželni šolski nadzornik Palla. Nemška gospóda se zanima za to šolo, Slovenci, zanimajmo se zanjo tudi mi!

Kranjsko. Deželni zbor je imel samo v ponedeljek sejo ter sklenil začasni proračun za štiri mesece prih. leta ter vsprejel nujni predlog, da se izdela postava o direktnih volitvah na kmetih. — V nedeljo je imela v Ljubljani shod »Obrtna zveza za Kranjsko«, ki se je izrekel za jugoslovanski klub. Oglasili so se tudi socialisti, ki so pokazali, kako da hudo sovražijo male obrtnike.

Primorsko. V ponedeljek se je slovesno otvoril deželni zbor gorški. Deželni glavar je omenjal vremenskih neizgovin, ki so letos zadele deželo, ter izrazil upanje na državno pomoč. Vladni zastopnik pa je pozdravil v obeh jezikih, na kar se je dovolil začasni proračun. — V Rojani pri Trstu se je uvedla laška pridiga; Slovenci pa zdaj zahtevajo, da se uvede slovenska pridiga tudi v tržaški stolni cerkvi.

Ogersko. Primanjkljaj pri milenijski razstavi znaša bojda le pol milijona gold. To svoto poravnava ogerska država. — Madjari so pripravljani, kakor poročajo židovski listi, samo 34%, torej samo štiri odstotke več plačevati pri skupnih potrebah, ter so prepričani, da se taka pogodba z Avstrijo dožene. Bog ve!

Vnanje države.

Rim. V ponedeljek so začeli sv. oče vsprejemati diplomatske zastopnike, ki prihajajo k novemu letu častit. Najprej je prišel na vrsto avstro-ogerski poslanik, grof Revertera, ker je ta med vsemi najstarejši.

Italijansko. V proračun za leto 1897/98 je ustavljena izvanredna potreščina v znesku 9 milijonov

lir, ki se porabi za nakup novih, malokaliberskih pušk. S temi nameravajo oborožiti pehotne polke, vstevši deželne brambovce; ubogo ljudstvo pa strada!

Francosko. Višji vojni senat je sklenil popolno preosnovati vso francosko armado ter jo zdatno pomnožiti. Ustanovi se na novo 145 bataljonov. Ako ta sklep postane postava, bode trebalo zato že prihodnje leto 200 milijonov. Razume se samo ob sebi, da potem za Francijo ne bodeta zaostali Nemčija in Avstrija.

Nemško. Šlezijski kardinal Kopp je poljski duhovščini zaukazal, da morajo izstopiti iz poljskega tiskovnega društva. — Prusija dobi novo društveno postavo, s katero se bode jako omejila svoboda združevanja in zborovanja.

Rusko. Grof Šuvalov je na lastno prošnjo odpuščen iz službe kakor generalni gubernér in poveljnik v Varšavi. Slabo zdravje ga je k temu nagnilo.

Bolgarsko. Te dni sodijo morilce bivšega ministerskega predsednika Stambulova. Njegova žena je tudi bila poklicana za pričó, pa ničesar ni hotela povedati, bojda za to ne, ker je morilce najel ali knez Ferdinand ali gotovo njegova vlada.

Srbsko. Naprednjaško ministerstvo Novakovićevo je odstopilo. Dunajski poslanik Simić je že sestavil novo koalicijsko ministerstvo. Kakor hitro pa Simić dožene ustavo, zapusti ministerstvo ter se zopet vrne kot poslanik na Dunaj.

Turško. Sultan nič noče slišati o dveh ministrih Evropeih, pač pa še vedno obljubuje, da se kmalu uvedejo važne preosnove v Armeniji. Res, sultan zna vele-vlasti za nos voditi! — Oni dan je bila krvava praska v olimpskem okraju v Macedoniji med ustaši in 80 vojaki, ki so spremljali komisijo osmih članov. Padli so vsi člani, 56 vojakov, ustašev pa samo štirje.

Za poduk in kratek čas.

Školabina, cigansko dekle.

(Resnična dogodba; priobčil o. H. Salamun).

»Solnograški kroniki« se piše iz Tamswega od dne 4. avgusta 1896 to-le: Jeseni minolega leta pride protinasto dekle z Dunaja čez Bavarsko v Meran na Tirolsko v tamošnjo bolnišnico. Vprašana po imenu, je le samo to mogla povedati, da so jo najprej imenovali Školabino, pozneje pa je zvedela, da se piše Rosenmühl, katero ime pa ji je bilo uradno spremenjeno v »Rosa Müller«. Vprašana o svoji domovini in pristojnosti, je bistveno povedala to-le:

Prvi kraj, na katerega se se spominjam, je bilo mesto Kairo v Egiptu. Njen dozdevni oče, rojen pri Nazaretu, bil je Turek, imenoval se je Koraki, njena dozdevna mati pa, v Kairu rojena, se je imenovala Školabina, njena sestra Šurbin in njeni trije bratje Argis, Precni, Ismari. V svoji mladosti se je učila verozakona in katerega? Mohamedanskega, zmešanega z drugimi verami, molila je Allah-a, Molah-a, polni mesec, in Mohameda je častila kot preroka. Te vere se je učila Školabina in po njej živela. V svoji mladosti se je tudi učila telovaje, jahanja in krotanja živalij. Njena družina jo živela z dvema drugima v bližnjem sorodu. Cela 35 oseb broječa ciganska družba je imela cirkus z godbo in sicer njena in druga družina angleško konjištvo, velblode, leve in opice, tretja pa se je pečala s kačami, morskimi prašički, pajki, mišmi in tigri. S cirkusom so obhodili ti ljudje Egipt, Malo Azijo, Perzijo in prednjo Indijo. Na zahod se vrniš, so se producirali v Carigradu, Korintu, na Dunaju in v Benet-